

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Dinar. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 400 D, na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 65 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D. Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 25 par, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje Viljem Rohrman.

Založba Kmetijske družbe za Slovenijo. — Tisk J. Blasnika nasledn.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 22. Ljubljana, 30. novembra 1924. Letnik XLI.

Obseg: Vabilo na redni občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo. — Navodilo delegatom. — Gnojite travnike! — Jesensko in zimsko gnojenje vinogradov in sadovnjakov. — Ločena ali skupna in časovna uporaba najvažnejših gnojil za vinogradnike. — Ravnanje z letošnjimi vini. — Gozdnati pašniki v planinah. — Zimska zelenjava v gospodinjstvu. — Letošnja čebelarstva letina. — 12 sadnih razstav po deželi. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Ocena knjig. — Uradne vesti. — Inserati.

Vabilo na redni občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo za poslovno leto 1923.,

ki ga sklicujem v zmislu § 13. družbenih pravil na
ponedeljek, 15. decembra 1924. ob 11. (enajsti) uri do-
dopoldne v dvorani hotela »Union« v Ljubljani.

DNEVNI RED:

Volitev predsednika, I. in II. podpredsednika, 18 odbornikov in 2. pregledovalcev računov po določilih točke 1. § 12. družbenih pravil. Volitev predsednika, podpredsednikov in odbornikov se vrši z glasovnicami, ki se bodo izdale v barvi poverilnic, volitev računskih pregledovalcev pa se vrši s posebnimi (belimi) glasovnicami.

Poverilnice in glasovnice se bodo doposlane gg. delegatom pravočasno potom pošte priporočeno. Veljavne so samo one glasovnice, ki nosijo žig vladnega upravitelja. Na glasovnice je zapisati ime, priimek in bivališče oseb, ki jih vsak delegat voli.

Ta občni zbor se vrši za poslovno leto 1923. in se smejo istega udeležiti le oni delegati podružnic, ki so bili pravilno izvoljeni na podružničnih občnih zbora leta 1923. odnosno do incl. 29. januarja 1924. na podlagi števila udov, ki so svojo udnino plačali do 31. marca l. 1923.

Vladni upravitelj pri Kmetijski družbi:

Dr. Fran Spiller-Muys l. r.
okrajni glavar.

Navodilo delegatom.

Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo se bo vršil v ponedeljek, 15. decembra t. l. ob enajstih dopoldne v dvorani »Union« v Ljubljani.

Vhod za delegate iz bivše Kranjske je določen z Miklošičeve ceste, za delegate iz bivše Štajerske pa iz Frančišćanske ulice (po dvorišču).

Na ta občni zbor imajo pristop edinole zastopniki podružnic, izvoljeni v zmislu § 31. družbenih pravil.

Glasom odloka prom. min. pod MS br. 26820/24., imajo polovično vožnjo po drž. žel. vsi zastopniki, ki se udeležijo tega občnega zbora v potniških vlakih, če se pri potniški blagajni in v vlaku izkažejo z doposlano jim poverilnico. Odprava se vrši na ta način, da kupi vsak delegat na vstopni postaji celo vozno karto do Ljubljane in istotam zahteva, da se mu žigosa vozna karta in poverilnica z mokrim postajnim žigom. Tako žigosana vozovnica v zvezi s poverilnico velja tudi za povratno vožnjo. Ta ugodnost velja od 12. do 18. decembra t. l. Kdor izgubi vozno karto, odda v Ljubljani pri izhodu ali je ne da žigosati na vstopni postaji, mora za povratek kupiti zopet celo karto. Prekinjenje vožnje ni dopustno.

Poverilnice za brezplačno povratno vožnjo veljajo le tedaj, če so žigosane na občnem zboru Kmetijske družbe v Ljubljani z družbenim žigom.

Potne stroške za delegate nosijo podružnice.

Poverilnice se izvoljenim delegatom pravočasno dološljejo.

Vladni upravitelj Kmetijske družbe za Slovenijo.

Dr. Fran Spiller-Muys l. r.

Gnojite travnike!

Naši travniki potrebujejo **boljšega dela**, če hočemo bogatejših košenj. Treba je, da opešano rušo popravimo in da jo zgostimo z dobrimi travami in deloma tudi z deteljo. Po raznih naših krajih, kjer trpimo na rednem pomanjkanju zimske klaje, moramo priti tako daleč, da prenehajo vsakoletne tožbe o pomanjkanju krme. Živina, ki je le za silo rejena, daje tudi le za silo dobre užitke, in to je premalo danes.

Travniki so hvaležni za vse, kar jim dobrega storimo. Malokje se kaže na kmetiji taka hvaležnost kakor na travniku. Zaraditega se mora pa po vsi

le za to, da jih pravilno in tako rabimo, da se nam tudi izplačajo. Najlepše uspehe bomo dosegli, če jih bomo rabili v zvezi z drugimi domačimi gnojili, in sicer **skupaj** ali pa **menjalno**, tako namreč, da gnojimo letos z domačimi gnojili (kompostom, gnojnico, hlevskim gnojem), pozneje pa z umetnimi gnojili. Če naj daje travnik bogate košnje, mora biti tudi dobro založen s potrebnim rastlinskim živežem.

V zvezi z gnojnico se vrlo dobro sponaša gnojenje s Tomasovo žlindro ali pa superfosfatom. Gnojnica sama ima dosti dušika in kalija, manjka ji pa fosforove kisline. Zato se njena gnojilna vrednost izdatno zviša, če gnojimo obenem tudi s Tomasovo žlindro ali pa s superfosfatom.

Pod. 35. Uspeh gnojenja z gnojnico in Tomasovo žlindro.

deželi zopet in zopet razlegati klic: **Nabirajmo povsod gnojnico za travnike in napravljajmo povsod gnojnične jame!** Kmetija brez gnojnične jame je **zapravljiva**, in sicer v dveh ozirih. Prvič, ker pušča to dragoceno gnojilo v nemar in proč odtekat ali pa zacejati v zemljo, kjer se izgubi vsa njena vrednost, in drugič, ker imamo od gnojnice, ki zamaka bližnja tla **več škode kakor pa koristi**, ker raste po takih prepojenih mestih samo ščavje in trebelje namesto dobre in slastne trave.

Drugi klic za naše travnike velja pa **uporabi umetnih gnojil**. Umetna gnojila so danes na travnikih tako preskušena, da je vsaka beseda odveč. Gre

Pod. 35. nam kaže uspeh takega gnojenja. Brez gnoja se je pridelalo na prostoru 100 štirj. metrov (1 ar) v prvi košnji 20 kg sena (kupček sena na desni strani podobe), s pomočjo gnojnice in Tomasove žlindre, katere se je raztrosilo na 100 štirj. metrih 4 kg, se je pa pridelalo 45 kg, torej več kakor še enkrat toliko. Vsak si sedaj lahko sam izračuni, kako se v njegovih razmerah izplača danes tako gnojenje. Večji pridelek na tako pognojenem prostoru je znašal s pomočjo gnojnice in Tomasove žlindre 25 kg. Če ima seno količjak cene ali vrednosti v gospodarstvu, se stroški takega gnojenja v tem primeru krijejo.

—n.

Jesensko in zimsko gnojenje vinogradov in sadovnjakov.

Sedaj pri jesenski kopi v vinogradih lahko obenem tudi gnojimo. Po Dolenjskem polagajo pri jesenski kopi navadno takomenovane „pušlje“ ali vejnike. Ker pa taki pušlji ne izdajo veliko, marveč služijo le bolj rahljanju zemlje, moramo pač seči po izdatnejših gnojilih. Najboljši je seveda dobro razkrojeni hlevski gnoj in dobro razkrojeni ter vležani kompost.

Ker pa je nošnja in dovažanje takih gnojil v strme vinograde združeno z velikimi stroški in ker

pogostokrat ne razpolagamo s temi gnojili v zadostni množini, si moramo pomagati z umetnim gnojilom. Gotova umetna gnojila so celo skupaj s hlevskim gnojem na mestu, ker z umetnim gnojilom nadomeščamo gotova hranila, ki jih trta ali drevo v večji meri potrebuje za svoj pravilni razvoj, dočim jih je premalo v gnoju in v kompostu. Osebito velja to za fosforovo kislino in deloma tudi za apno.

Pravilno gnojimo na ta način, da eno leto bodisi jeseni ali spomladi prav dobro zagnojimo samo s hlevskim gnojem ali dobrim kompostom, naslednja 3—4 leta pa vsako leto s primerno množino umetnega gnojila. Nato pa zopet močno samo s hlevskim gnojem.

Koliko voz hlevskega gnoja je naenkrat porabiti za en oral vinograda, je težko navesti, ker je to odvisno od stanja vinograda, od trtnih vrst ter od velikosti ali teže voza. To mora pač vsakdo sam ugotoviti, preveč se bo itak redkokdaj gnojilo.

Izmed umetnih gnojil trosimo jeseni in pozimi Tomasovo žlindro, kostno moko, superfosfat, dalje kajnit ter kalijevo sol. Pozimi ali spomladi pa z uspehom še apneni dušik, žveplenokisli amoniak in tudi superfosfat, če ga nismo jeseni trosili. Čilski soliter trosimo in podkopavamo le spomladi do maja, ker se hitro razkroji. Dočim druga gnojila lahko skupaj v gotovem razmerju mešamo in skupaj podkopavamo, je apneni dušik in čilski soliter trositi vsakega zase in ločeno od drugih. Zato storimo najbolje, da jih naknadno podkopavamo.

Gnojila, ki imajo fosforovo kislino (Tomasova žlindra, superfosfati, kostna moka, itd.), povzročijo obilnejši in lepši zarod (sad), ona s kalijem, (kajnit, kalijeva sol) pospešijo predelavo sladkorja v sadu in boljšo dozorevanje sadu in lesa, ona z dušikom (apneni dušik in čilski soliter) pa pospešijo bujno rast in dosledno svedra tudi večji in lepši sad. S pravilno izbero umetnih gnojil moremo uravnati pravilno rast in primerno rodovitost.

Vse tu navedeno velja tudi glede gnojenja sadnemu drevju.

Ako se niso mogla ta gnojila jeseni podkopati, jih lahko trosimo pozimi na sneg. Različna gnojila je mešati po možnosti neposredno pred trošenjem.

Fr. Gombač.

Ločena ali skupna in časovna uporaba najvažnejših gnojil za vinogradnike.

Naravnih gnojil (hlevskega gnoja, gnojnice, komposta) v splošnem primanjkuje, posebno še v vinorodnih krajih; naradni kmetovalec, ki hoče svoje gospodarstvo izboljšati, uporablja poleg dobro oskrbovanih naravnih gnojil tudi razna trgovska ali umetna gnojila, kojih svojstva mu morajo biti dobro znana, da uspeh ne izostane. Vedeti pa mora tudi, kdaj se naj trosijo, odnosno spravljajo v zemljo razna gnojila. Nič manj važno ni, da uvažujemo pri uporabi več vrst gnojil v istem letu in za iste rastline, katera se sploh ne smejo medsebojno mešati, niti skupno istočasno trositi, odnosno se smejo brez škode mešati ali samo tik pred uporabo ali pa vsak čas in hkrati trositi, ne da bi se nekatere rastlinske hranilne snovi zaradi tega izgubljale.

Za lažji pregled o ločeni ali skupni uporabi nekaterih gnojil — tudi glede časa — naj služi naslednja razpredelnica:

Gnojilo	se ne sme mešati	se sme mešati		kdaj se gnoji vinski trti
		tik pred uporabo	vsak čas	
	z g n o j i l i :			
Naravna gnojila (hlevski gnoj, gnojnica, kompost)	apno, lesni pepel, apneni dušik, Tomasova moka	—	amonijev sulfat, čilski soliter, superfosfat, koščena moka, kalijeva gnojila	hlevski gnoj in kompost jeseni do rane spomladi, gnojnica rano spomladi do začetka poletja
Apneni dušik	amonijev sulfat, superfosfat, naravna gnojila	čilski soliter, kalijeva gnojila	apno, Tomasova moka, koščena moka	jeseni do rane spomladi
Amonijev sulfat (žveplenokisli amoniak)	apno, apneni dušik, Tomasova moka	—	naravna gnojila, čilski soliter, superfosfat, koščena moka, kalijeva gnojila	jeseni do rane spomladi
Čilski soliter	—	apneni dušik	naravna gnojila, apno, amonijev sulfat, superfosfat, Tomasova moka, koščena moka, kalijeva gnojila	začetkom vegetacije do cvetenja po obrokkih
Superfosfat	apno, apneni dušik, Tomasova moka	—	naravna gnojila, amonijev sulfat, čilski soliter, kalijeva gnojila	jeseni do rane spomladi
Tomasova moka	naravna gnojila, amonijev sulfat, superfosfat	kalijeva gnojila	apno, apneni dušik, čilski soliter, koščena moka	jeseni do zgodnje spomladi
Kalijeva gnojila (kalijeva sol, kajnit)	—	apno, apneni dušik, Tomasova moka	naravna gnojila, amonijev sulfat, čilski soliter, superfosfat, koščena moka, medsebojno	jeseni do rane spomladi
Apno	naravna gnojila, amonijev sulfat, superfosfat, koščena moka	kalijeva gnojila	apneni dušik, čilski soliter, Tomasova moka	jeseni ali spomladi
Lesni pepel	naravna gnojila, amonijev sulfat, apneni dušik, superfosfat, čilski soliter	Tomasova moka	apno, kalijeva gnojila	jeseni ali rano spomladi

Ravnanje z letošnjimi vini.

Letošnja vina se bodo odlikovala po primerno visoki množini alkohola in kisline. Znano je, da kislina pri takih vinih precej hitro izgineva, ako leži vino dlje časa na drožeh, in sicer pri primerni toploti (vsaj 12—15 stopinj C).

Pri tej toploti razkrajajo drože, v večji meri pa posebne glivice, ostrejšo jabolčno kislino in jo pretvarjajo v milejšo mlečno kislino, vsled česar kislota vina pojenjava.

Tudi vsled izločevanja vinskega kamna tekom zime izgubi vino nekaj kisline, kajti vinski kamen, ki se vseda na doge, v drože, itd., je kislota. Čim več je pod vplivom nizke toplote, alkohola in zraka iz vina izgine, tem manj kislota je vino.

Iz poprej rečenega sledi torej naučilo, da bo s prvim pretakanjem letošnjih vin treba nekoliko počakati. Samoobsebi umevno velja to le za normalna vina, to je za taka, ki ne kažejo nikakih napak ali bolezni. Ako pa kako vino na pr. diši po sodu ali po žveplovi vodiki (gnilih jajcah), s pretakanjem seveda ne bomo odlašali, kajti čim dlje bi ostalo vino z dušikom v slabem sodu, ozir. vino, ki diši po žveplovi vodiki, na drožeh, tem bolj zoprn duh bi dobilo. Ravnotako vino, ki je volno (vlačljivo) ali kaže znake kake druge bolezni, bomo čim prej mogoče pretočili, kakor hitro se drože vsaj iz večjega izločijo, to je, da se vino vsaj nekoliko očisti, to je navadno koncem meseca novembra. Zdravo vino z normalno množino kisline bomo pretočili v prvič okoli Božiča, močno kislota vina pa šele koncem zime, to je koncem meseca februarja ali v pričetku marca.

Vsak umni kletar pa naj se kmalu, to je čim prej po končanem burnem kipenju, prepriča o tem, ali so njegova vina na zraku stanovitna, to je, ali se morda na zraku neugodno ne izpreminjajo. To se zgodi s **poskušnjo v kozarcu**. Iz vsakega sode natočimo po en kozarec vina, ki ga zaradi enostavnosti pustimo stati kar na dotičnem sodu. Po preteku dveh do treh dni, bomo videli, kako je vplival zrak na vino. Če se vino v kozarcu od zgoraj doli lepo čisti, je to dobro znamenje in vino se bo po pretakanju hitro očistilo. Če ostane vino motno kakor je bilo, je to znamenje, da še ni popolnoma pokipelo, ali pa da se vrše še druge izpremembe v njem. Če pa vino v kozarcu porjavi, pri tem se pa znabiti še celo zgosti, je to slabo znamenje; tako vino je bolno in ga je treba ozdraviti, najboljša preja, preden ga pretakamo.

Na vsak način je potrebno, da od njega odvrnemo vpliv zraka, drugače bi tako vino, ki je v sodu morda še precej čisto, že pred pretakanjem porjavelo. Sode z vinom moramo iz tega vzroka čim prej po burnem kipenju do vrha zalivati. Skraja leži namreč nad mladim vinom še ogljikova kislina, ki zabrani zraku dostop, sčasoma pa ta plin iz sode izgine in ga nadomesti zrak. Stalen vpliv zraka na površino vina v sodu vselej škoduje, najbolj škoduje pa pri bolnih vinih. Če sod pri kipenju do vrha zalijemo, nima zrak dostopa do vina in s tem preprečimo kvarjenje vina.

Če bolno vino v kozarcu le malo porjavi, bo zadostovalo, da ga pri pretakanju primerno zažveplamo (1 azbestni trak žvepla na 1 do 2 hl vina) in da med pretakanjem gledamo na to, da se vino čim manj mogoče zraka nasrka. To dosežemo najbolje, ako pretakamo s pumpo ali cevjo. Če pa je vino v kozarcu tekom 24—48 ur močno porjavelo in se pri

tem zgostilo, ga moramo močno žveplati, in sicer najboljša še **preden** ga **pretakamo**. To je mogoče, če se poslužimo soli, ki jo imenujemo **natrijev bisulfit**. Glasom predpisov vinskega zakona smemo te soli vzeti 5 gr (pol deke) na sto litrov vina, kar tudi popolnoma zadostuje, če je sol **sveža**, to je neizvešana. To sol raztopimo v kozarcu vode in jo nalijemo v sod ter jo tam z vinom dobro premešamo. Nato pustimo vino par tednov pri miru, da se drože zopet dobro vsedejo in šele potem vino pretočimo od drož v drugi sod. Preden ga pretakamo, ga še enkrat v kozarcu preskusimo. Če ostane v kozarcu neizpremenjeno, ga pri pretakanju ne žveplamo, drugače ga pa moramo še enkrat zažveplati.

Kakor kažejo izkušnje, bo letos vino **rado porjavelo**, ker je bilo med grozdem dosti gnilih, pokvarjenih ali tudi nezrelih jagod. Naj bi torej noben vinogradnik ne opustil prej nasvetovane preskušnje vina v kozarcu, ozir. zdravljenje istega.

Vina, ki so zdrava, to je, ki v kozarcu ne porjave, kaže nasprotno pri pretakanju dobro prezračiti in sod, v katerega ga pretakamo, le zmerno zažveplati, to je z enim azbestnim trakom na 3 do 4 hl vina.

B. Skalicky, Grm, Novo mesto.

Gozdnati pašniki v planinah.

V radovljiškem okraju vlada jako občutno pomanjkanje paše. Potrebno bi bilo, da bi vlada dovolila **izdatno razširjenje paše na svetu kranjskega verskega zaklada, v kolikor bi to razširjenje ne bilo v bistveno škodo gozdnemu obratu**. One gozdne parcele, ki so za pašo popolnoma primerne in ki leže v višjih planinskih legah in ki so za gozdni obrat z ozirom na rentabilnost gozda prav majhne vrednosti, oziroma kjer bi bilo **izkoriščanje za pašo dognano bolj hasnovito kakor izkoriščanje za gozd, te parcele se naj izprememene v stalne pašnike**. Umljivo je, da bi se v teh primerih ne smelo povsod goličiti gozda že z ozirom na varstvo strmih tal. Pač pa bi bilo zelo priporočljivo, oskrbovati te odseke po vzorcu švicarskih gozdnatih pašnikov (takozvanih „Wytweiden“ ali Waldweiden); to so pašne ploskve, ki obstojajo deloma iz gozda, deloma iz paše. Dotična pašna tla so prav neredko porastla z gozdom, po vsej paši so raztresena posamezna drevesa in skupine dreves, tako da prevladuje rast trave pred gozdom. Ta vrsta planinskih pašnikov je posebno priporočljiva v izpostavljenih, jako vetrovnih legah; drevje, po vsej ploskvi redko raztreseno, vzdržuje zadostno vlago v zemlji, s čemur se pospešuje rast trave ter varuje zemljo pred prehudo sušo; isto odbija močne vetrove ter varuje tla pred odplavo prsti ob hudih nalivih. Zemlja je v takih legah bolj vlažna in bolj rodovitna. Na visokih in izpostavljenih mestih je tako izredčen gozd tudi za drevje samo ugodnejši, ker povzroča trdnjšo rast drevja kakor pa če je sklenjen (strnjen) ter so drevesa v vsakem oziru odpornejša.

Zelo potrebno bi bilo, da bi se uvedlo tudi v naš **kataster opisani pojem gozdnatih pašnikov po vzorcu**

* Med „gozdnatimi pašniki“ in „pašniškimi gozdi“ je treba delati razliko: prvi so **pašniške parcele**, porastle mestoma z gozdnim drevjem, drugi so pa **gozdne parcele**, ki se izrabljajo tudi za pašo (op. ured.).

omenjenih „Wytweiden“, in sicer iz sledečega razloga: Pogosto se dogaja, da se pašne parcele, prvotno čisto gole paše, ki so se pa tekom let za eno četrtino do polovice porastle z gozdom, **naenkrat prepišejo v gozdne parcele** in to proti volji in na škodo živinoreje dotičnega lastnika. Te ploskve predstavljajo v večini primerov pašnike po vzorcu zgoraj opisanih švicarskih gozdnatih pašnikov ter bi jih bilo nadalje oskrbovati kot take, toda, ker so prepisane v katastru kot gozd, se morajo pogozdovati ter bodo v bodoče služile ne svojemu prvotnemu, upravičenemu gospodarskemu namenu za pašo, temveč le v škodo živinoreje in le namenom gozda. V tem seveda nimajo biti zapopadene one parcele, katerih pogozditev je neobhodno potrebna zaradi varstva planinskih tal.

Okr. ekonom Sušič.

Zimska zelenjava v gospodinjstvu.

V jedilih je treba izpremembe, tudi v kmetski hiši. Prijetno se človek počuti, če se jedilni list od dneodne menjava in če nimamo vsak dan eneiniste jedi na mizi. Te izpremembe se tičejo predvsem **prikuhe in solate** v širšem pomenu besede ali kar je isto: različne **sveže in suhe zelenjave**. Gospodinja, ki skrbi za primerno premembo v teh jedilih, se tudi vse bolj prikupe družini, ki rada ceni vsako tozadevno prizadevanje hišne gospodinje.

Sveža zelenjava ima svojo veliko vrednost tudi **pozimi**. Taka zelenjava ni le okusna in prijetna, ampak je tudi lahko prebavna in zdrava. Ugodno učinkujejo zlasti razne organske kisline, ki se nahajajo v njej.

Pri nas nadomeščata svežo zimsko zelenjavo najbolj **kislo zelje** in **kisla repa**. Ta prikuha je za naše kraje uprav značilna in povsod priljubljena. Izvrstno se prilega fižolu, žgancem, cmokom in sploh mesnim jedlom, posebno prekajenim. Za zimo spravimo navadno tudi nekaj **zeljnatih glav**, da jih rabimo za **sladko zelje** ali pa za **zeljato salato**, ki je pozimi zelo cenjena. Tudi **kisla repa** daje pozimi zelo zdravo in okusno jed, in nič manj **sladka repa**, ki je vsled svoje lahke prebavnosti posebno zdrava in dobra. To je pa tudi **vsa zelenjava**, ki jo dobimo pozimi na mizo.

To prikuho in solato kaže izpopolniti, da bo tudi pri nas jedilni list bolj mnogovrsten. Naj bi se vpejlala za zimski čas še sledeča kuhinjska zelenjava, da bo več premembe in več uspeha, in sicer: **ohrovit, endivija, radič in rdeča ali vrtna pesa**. **Ohrovit** daje izvrstno prikuho, veliko bolj okusno, kakor jo daje sladko zelje, ki se pa sicer na enak način pripravlja. **Endivija** je sploh znana in daje tudi pozimi izvrstno solato, če jo za zimo na pripravnem kraju spravimo. Izvrstno in prav zdravo solato daje tudi **radič** (listna cikorijska), če ga izkopljemo s korenino v pozni jeseni ali pa med zimo (izpod snega) in če ga vlagamo — potem ko smo ga obrezali — na dosti toplem prostoru med pesek (v hlevu, kleti), da nam tam požene tiste lepo-rdeče pisane liste, ki dajejo tako cenjeno solato po mestih. Pa tudi **rdečo peso** bi morali bolj rabiti, ker daje prav okusno in prav zdravo solato v zimskem času in ki je poleg zeljne solate na boljših mizah v rabi.

Da pridemo do te zelenjave v zimskem času, je treba, da jo začnemo tudi po kmetskih vrtovih vsaj

v tej količini pridelavati, da jo lahko spravimo za zimo. Sedaj pozimi je čas, da si napravimo **načrt, kako bomo povečali svoje kuhinjsko vrtnarstvo**. Kjer gre pa zimska zelenjava lahko v denar, tam naj se tudi v ta namen prideluje in naj se njeno pridelovanje razširi na vse tiste zelenjadne rastline, ki se iščejo in kupujejo po mestih in po večjih krajih.

—n.

Letošnja čebelarstva letina.

Tako slabe čebelarstva letine kakor je bila minulo čebelarstvo leto, pa že davno ne — tako tožimo čebelarji vse leto in jesen. Pa je tudi res. Ponekod čebele niti toliko niso nabrale, da bi se bile same preživile. Marsikje so jim morali pokladati celo poleti, ko bi morala biti najboljša paša. Za zimo so dobile malokje dovolj. Redki so pa tisti kraji v Sloveniji, kjer bi bile nabrale poleg svoje potrebščine tudi nekaj za čebelarja.

Najbolj so prizadeti oni čebelarji, ki se še vedno drže starega načina čebelarjenja v panjih z nepremakljivim delom, in ki še dandanes po tolikih izkušnjah vsega kulturnega sveta nočejo uvideti, da je uspešno čebelarstvo mogoče le v **velikih panjih s premakljivim delom**. Slabo so opravili tudi nekateri večji čebelarji, ki so prepeljali čebele v jesensko pašo. Najhuje je pa to, da je imel malokdo za tako izjemno slabo letino potrebno zalogo medu v rezervi in da bo zaraditega čez zimo poginilo na tisoče panjev.

Iz vsakega neuspeha se pa lahko nekaj naučimo za bodočnost. Tako tudi iz letošnjega čebelarstva poloma. Predvsem bi bilo želeli, da bi se vsi starokopitneži čimprej izpreobrnili. Zadnji čas je, da bi se izmodrili in opustili tudi oni, kar so drugi že davno zavrgli. Stopijo naj v krog naprednih čebelarjev, ki se zbirajo v Čebelarskem društvu za Slovenijo in **naj se oprimejo novodobnega čebelarstva s premakljivim delom**. Izplačalo se jim bo bolje nego čebelarjenje po starem načinu in slabih letin ne bodo tako občutili.

Tudi letos se je zopet iznova pokazalo, da v največ krajih Slovenije ni mogoče čebelariti brez prevažanja v pašo. Žal, da se v tem oziru čebelarji ne morejo med seboj prijateljsko sporazumeti, da ne bi tiščalo vse na gotove kraje, tako da naposled nihče nima od paše kake izdatne koristi, mnogokrat celo škodo. Koliko je še krajev z dobro pašo, ki pa ostanejo neizrabljeni.

Pred letošnjo slabo letino smo imeli pa nekaj dobrih čebelarskih letin. Toda ob dobrih letinah tako radi pozablamo na slabe čase. Vse hiti z medom v prodaj, čeprav pod ceno in le redek je čebelar, ki v dobrih letinah skrbi najprej za čas sile in potrebe. Naj nas letošnja mizerija izmodri tudi v tem oziru.

Slabe letine imajo pa tudi svoje dobre posledice za čebelarje, čebelni rod in čebelarstva pridelke. Ob slabih letinah odpade med čebelarji vse, kar čebelarji brez ljubezni do čebel iz gole dobičkarije. In prav je tako. Kdor začne čebelariti zgolj iz pohlepnosti, ni pravi čebelar. Prva slaba letina naredi konec njegovemu „čebelarstvu“. Ob slabih letinah se pokaže, katera čebelna družina kaj velja. Pri življenju ostanejo le boljši, marljivejši panji, ki so si vkljub neugodnim razmeram nabrali zadostno zimsko zalogo. Kar je pa slabega, lenega, zapravljivega, pogine.

Tudi to je prav in čebelarstvu v korist. Slaba čebelarska letina vpliva naposled tudi na ceno čebelarskih pridelkov, zlasti na ceno medu. Lani in predlanskim je bila razmeroma dobra letina, pa bi bil med prišel skoro ob vso veljavo. Zaradi letošnje slabe letine se bo pa cena zopet popravila, kakor zasluži tak pridelek. In tudi to je prav!

—e—

12 sadnih razstav po deželi.

Podružnice „Sadjarskega in vrtnarskega društva“ so priredile letošnjo jesen povsod razstave, kjerkoli je bila sadna letina ugodna. Nič manj kakor 12 podružnic se je lotilo tega dela in ga tudi z lepim uspehom dovršilo. Vse razstave so pokazale, da pridelujejo naši kraji **izborno sadje**, da so naši kmetovalci zelo vneti za sadjarstvo in da so pripravljeni tudi v tej stroki napredovati, če se bodo odprle ugodne prilike za sadno trgovino. Povsod so ljudje občudovali krasno sadje, ki so ga marljivi sadjereji nanosili na te razstave. Med seboj so se vneli, da bodo znanprej pomnoževali le najboljše in najbolj hvaležne vrste jabolk. Pokazalo se je namreč na vseh teh razstavah in ogledih, da je število raznih vrst dosti preveliko in da je to danes na kvar sadni trgovini. Ker se pridelovanje ziinskega namiznega sadja najbolj izplača, je zlasti take sorte priporočati in razmnoževati, da pridemo tudi pri nas tako daleč, da ne bodo sadni trgovci iskali samo jabolka za mošt kakor dosedaj, ampak da bodo prišli po naše odbrano namizno sadje in da ga bodo odpeljali v celih vagonih iz dežele.

Naj slede po vrsti vse sadne razstave, ki so se letos priredile po naši deželi.

1. Sadna razstava v **Teharjih pri Celju**, dne 21. septembra, na katero je poslalo 32 domačih sadjarjev svoje sadne pridelke v 64 raznih vrstah. Razstavo so ves dan pridno ogledovali domačini, pa tudi Celjani, ki so hvalili lepo sadje, predvsem kanadke, damasonke voščénke, zlato parmeno, Harbertovo reneto, mašanckarje itd.

2. Sadna razstava v **Vojniku** od 5.—7. oktobra, katere se je udeležilo 44 razstavljalcev s 70 vrstami sadja. Sadje je bilo krasno. Sadjarji so se odločili razmnoževati znanprej posebno sledeče vrste: mašanckarje, Baumanovo reneto, londonski peping in bobovca. Videlo se je pa tudi krasne kanadke, landsberške renete, voščénke, ananasove renete itd.

3. Sadna razstava v **Šmartnem ob Paki** od 5. do 8. oktobra, ki je bila največja in se je vršila v 4 sobanah dveh šolskih poslopij ob splošni udeležbi ondotnih sadjarjev in kmetovalcev. Na razstavi je bilo krasno sadje najzlahnejših vrst, seveda pa tudi v prevelikem številu raznih vrst. Posebno so se odlikovale kanadke in landsberške renete, Harbertove renete, Baumanove renete, mašanckarji, bobovci itd.

4. Sadna razstava v **Kamniku** od 5. do 7. oktobra, katere se je udeležilo blizu 80 razstavljalcev in ki so postavili na ogled vse najboljše zimске jabolke, ki se goje po naših krajih. Za prodaj je bilo pripravljenih okrog enega vagona namiznih jabolk. Razstavljeno sadje je bilo vseskozi lepo in prav okusno razloženo.

5. Sadna razstava v **Vodicah** od 5. do 7. oktobra je bila urejena povsem nanovo, namreč po sortah in ne po posameznih razstavljalcih. Videti

je bilo cele skupine kanadk, zimskih zlatih parmen, Aleksandra, kosmačev itd. Tudi tukaj je bilo veliko število raznih manjvrednih vrst. Na prodaj je bilo okroglo za 1 vagon sadja.

6. Sadna razstava v **Predoslju** od 5. do 12. oktobra je nudila lepo sliko našega gorenjskega sadjarstva in tudi pridnih rok, ki so jo urejevale. Bilo je mnogo prav krasnega sadja. Kakor drugod, je bilo tudi tukaj vse preveč raznih sort, ki nimajo kot namizno sadje za trgovino nobene prave vrednosti in jih bo treba znanprej opuščati.

7. Sadna razstava v **Starem trgu pri Ložu**, dne 12. oktobra je pokazala prav lepo namizno sadje pa tudi dosti manj vrednih sort gospodarskega sadja. Tudi v tem kraju je treba znanprej bolj smotrnega sadjarstva posebno z ozirom na sadno trgovino. Razstava je bila prav dobro obiskana in je pričala o velikem zanimanju ljudstva za to lepo gospodarsko panogo.

8. Sadna razstava v **Braslovčah**, dne 12. oktobra je štela nad 90 razstavljalcev in vse boljše vrste namiznega sadja. Posebno se je odlikovala kanadka, ki je bila zastopana nič manj kakor 60 krat. Pokazalo se je pa tudi tukaj, da treba sadjarstvo z oziroma na sorte preurediti. Gojiti je treba zimsko namizno sadje, ki ima veljavo in kupčiji. Merodajni ondotni sadjarji so se odločili pomnoževati sledeče vrste: Rudolf, bobovec, Baumanovo reneto in londonski peping.

9. Sadna razstava **pri Sv. Benediktu v Slov. goricah**, dne 12. oktobra je vrlo dobro uspela, pokazala je isto sliko glede na raznovrstnost razstavljenih sort kakor druge razstave.

10. Lokalni sadni ogled v **Št. Ilju pri Velenju**, dne 19. oktobra je štel 31 razstavljalcev in 50 sort raznega sadja, večidel jabolk. Zastopane so bile večinoma dobre in priporočene sorte namiznega in trgovskega sadja, kakor bobovec, mašanckar, londonski peping, Rudolf itd. Vsa razstava je napravila najboljši vtis na vse številne obiskovalce.

11. Sadna razstava v **Šmartnem pod Šmarno goro**, dne 19. oktobra je štela 70 razstavljalcev. Razstavljena so bila poznojesenska in zimska jabolka, izmed katerih so se posebno odlikovale landsberške renete, kanadke, razni kosmači, čebularji itd. Zanimanje za razstavo je bilo vse splošno in prav živahno.

12. Sadna razstava v **Guštanju**, dne 18. in 19. oktobra je poleg tukaj najbolj razširjenega mošnega sadja pokazala, da uspeva v Mežiški dolini in v Prevaljskem okraju tudi prav lepo in zlahčno sadje in da potrebuje tudi ta okraj bolj smotrnega in enotnega pospeševanja sadjarstva. Zanimanje za razstavo je bilo vsestransko in se je občinstva trlo kakor na sejmski dan.

Na nekaterih razstavah kakor v Vojniku, v Braslovčah in v Guštanju so bili razstavljeni tudi **vrtni pridelki**, kar je izdatno pripomoglo k večjemu uspehu razstave.

Vseh teh sadnih razstav so se udeležili tudi člani glavnega odbora in drugi strokovnjaki, ki so v bodrilnih besedah vneli sadjarje k nadaljnjemu napredku v tej važni gospodarski stroki posebno z ozirom na zahteve današnje in bodoče sadne trgovine.

—r—

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Vprašanje 106. Hočem sezidati svinjak v bližini sosedovega posestva, pa mi sosed brani. Ali smem postaviti svinjak 1 m oddaljen od sosedovega posestva? (D. K. v M.)

Odgovor: Če hočete postaviti svinjak, imeti morate najprej dovoljenje stavbne oblasti, ki je v občinah pri županstvu. Za to stavbno dovoljenje morate torej zaprositi občino, ki mora določiti komisijo za pregled stavbnega prostora in presojanje nameravane stavbe. Ta komisija mora na licu mesta določiti, kako in kje se naj stavba izvede. Pri tem ogledu mora pozvati tudi sosed, ki imajo tam pravico navesti svoje pomisleke nasproti nameravani stavbi. Če komisija določi, da se lahko zida svinjak en meter od sosedovega zemljišča, potem se tudi sosed ne more upirati temu sklepu. Brez sklepa komisije pa Vam ne svetujemo zidati svinjaka, ker se lahko dogodi, da se sosed pritoži na stavbno komisijo, ko začnete že Vi zidati in se ta izreče proti načinu Vaše stavbe. L.

Vprašanje 107. Ali se izplača gnojenje planinskih pašnikov z ozirom na kratko dobo paše in na samoraščnost pašniške ruše? (F. D. v B.)

Odgovor: Gnojenje planinskih pašnikov se ravnotako priporoča kakor gnojenje dolinskih pašnikov. Z gnojenjem se ruša izboljša, daje tečnejšo pašo in se iznebi raznih nevšečnih rastlin, ki ne trpe gnojenja. Razne puste trave (ščetinka) izginejo po gnojenju. Res je pa, da se gnojenje po strminah in oddaljenih pašniških delih ne izplača, zlasti če manjka potrebnih poti. Resnica je tudi, da izda gnojenje dolinskih pašnikov v toliko več, ker je vse doba rasti in paše daljša kakor v visokih planinah. Pri nas se gnojenje tako zanemarija, da nam dela danes gnoj po planinah več škode kakor pa koristi, namесто da bi se godilo narobe. O gnojenju samem bomo še izpregovorili. Za danes opozarjam le na to, da je treba tudi na planinah skrbnega gospodarstva z gnojem, da je treba gnoj nabirati in ga za bližnje in ugodne lege marno uporabljati. R.

Vprašanje 108. Kako naj se z uspehom zatirajo mravljišča po planinskih pašnikih? (F. R. v B.)

Odgovor: Mravljišča naj se na jesen jamčasto razkrijejo, tako da se zatekata notri mrzla dežnica in snežnica, ki preženeta in pokončata vso zalego. Spomladi je rušo nazaj spraviti, dobro steptati in poravnati. Tudi z opuščenimi in porastlimi mravljišči naj se tako postopa, da pridobimo več dobre pašne ruše. —r—

Vprašanje 109. Davčni uradi nam pošiljajo plačilne nakaznice za dohodnino za leto 1923. in obenem tudi za leto 1924., četudi nismo te niti še napovedali. Ali sme davčna oblast pobirati dohodnino že za leto 1924.? (M. B. v K.)

Odgovor: Dohodnina za leto 1924. se po § 5. zakona z dne 9. marca 1870., drž. zak. št. 23., oziroma po čl. 27. finančnega zakona za leto 1924.—1925. (Ur. list 43/140—1924.) mora provizorno pobirati po iznosu dohodnine, ki je bila odmerjena za leto 1923. — Dohodninske napovedi za davčno leto 1924. so že davno vložene, kajti rok za njih vložitev je potekel že z zadnjim dnevom februarja 1924. Če niste vi kot davkoplačevalec izpolnili te svoje dolžnosti, je to vaša krivda. — Celo odmera tega davka je v polnem teku, tako da bo predvidoma do konca leta 1924. z malimi izjemami v glavnem povsod izvršena. Davčni uradi so torej po zakonu ne samo upravičeni, ampak celo dolžni zahtevati poleg plačila dohodnine za leto 1923. tudi provizorno plačilo dohodnine za leto 1924. To pojasnilo smo prejeli od delegacije ministrstva financ, torej odgovarja natančno davčnim predpisom. L.

Vprašanje 110. Imam kravo gorenjske pasme, pet let staro, tri mesece brejo, ki ima zelo mastno mleko. Mesec dni opazujem, da ima njeno mleko, če je kuhano in en dan staro, silno grenak okus in neprijeten duh. Takoj sveže ali pa tudi kuhano je pa dobro. Kje leži napaka, pri živali ali v shrambi?

Kaj je vzrok grenkega mleka pri kravi? (I. K. v D. p. K.)

Odgovor: Vzrokov za grenko mleko pri kravah imamo polno. Grenke snovi vsebujejo nekatere trave, ki pridejo v krmo in s to v kravo in v mleko. Grenkobi mleka je pa največkrat kriva pokvarjena krma, plesniva slama in seno, žaltave oljate tropine, slabi krompirjevi olupki, repa, koleraba in tudi druga piča. V tem primeru utegnejo razni bakteriji proizvajati kužnino, ki mleko zagreni. Kuhano mleko postaja bolj pogosto grenko kakor sveže, ker se pri kuhanju bakteriji grenkobe ne uničijo tako lahko. — Svetujemo Vam, da krmite nekaj časa svojo kravo samo z zdravim senom in otrobi, morda pridete na ta način do vzroka, ki je kriv grenkega mleka. L.

Vprašanje 111. Pripravljanje repe in korenja za krmo je zamudno, vsled tega vprašam, ali se naj to poklada surovo, prekuhan ali preparjeno v brzoparilnikih? Kako krmim repo in korenje? (I. V. v Z.)

Odgovor: Repo in korenje pokladamo živini najrajše zrezano in surovo, prasičem pa kuhano ali parjeno v brzoparilnikih, da to krmo lažje mešamo in da postane lažje prebavna, pa tudi zaradi tega, ker so pri nas vajeni kuhe. Posebno ugodno učinkuje to krmjenje molznim kravam, živini za pitanje in prasičem, ker jim taka krma zelo tekne. Seveda ne smemo pokladati živini poleg suhe krme samo korenja, ker ima v sebi premalo beljakovin, ampak dodati mu moramo še kaj otrobov ali oljnatih tropin. Priporočljivo je repo in korenje zmešati v tem primeru z rezanico in potrositi z otrobi ali oljnatimi tropinami. L.

Vprašanje 112. V naši okolici je piginulo že več kokoši. Živali imam podnevi na prostem, ponoči pa na suhem pod streho. Znaki bolezni so: glava postane bleđa, odpadki so rumeni, žival se drži klavrno, žre pa vedno do zadnjega. Bolezen traja 14 dni do en mesec, preden kokoš pogine. Pri raztelesenju so pljuča kakor gnila, jetra pa potrošena z belimi pikami, kakor proso debelimi. Kako se ubranim kurje jetike? (P. G. v S.)

Odgovor: Iz Vašega opisa je težko določiti pravo bolezen pri kokoših. Vendar domnevamo, da je morebiti to „kurja jetika“. Znaki za to bolezen so: obledenje rože na glavi in vratu, klavrno držanje bolnih živali, omršavanje navzlic temu, da žival rada in obilo žre, često nastopajoča driska in daljše trajajoča bolezen. Pri raztelesenju so pljuča velika, polna mastne snovi, ali kakor Vi pravite, gnila, jetra pa potrošena z gnojnimi zrci. Proti kurji jetiki ni zdravila. Ko nastopi ta bolezen, je najbolje bolne živali čimprej zaklati, kajti v pričetku so še užitne in neškodljive. Največkrat je vzrok tej bolezni dolgo plemenjenje v sorodstvu. Svetovali bi Vam, da svoje kokoši odprodaste ali porabite ter si nabavite druge, in sicer kokoši in petelina iz različnih krajev, da se izognete plemenjenju v sorodstvu. Preden denete druge kokoši v kurjak, lga morate temeljito osnažiti. Umite ga z lugom ter ga pobelbite s sveže ugašenim apnom, da uničite morebitne klice bolezni. — Mogoče je pa tudi, da kokoši bolehajo za metljaji v jetrih, katerih se je pa drugače ubraniti. Svetujemo Vam, da nesete tako bolno žival ali pa tudi že poginulo k živino-zdravniku, ki bo natančno ugotovil bolezen in Vam poda nasvet, kako se ji je ubraniti. L.

GOSPODARSKE STVARI.

Napredek živinoreje v Sloveniji. Kakor je znano, je zadnja leta živinoreja v naši državi sploh in ravnotako v Sloveniji posebej stalno nažadovala. Letošnje štetje v januarju pa beleži v Sloveniji napredek števila v vseh vrstah živine razen ovc, katerih število je dalje nekoliko padlo. Naštelo se je v Sloveniji letos: konj 53.000 (v l. 1923. 50.000), goved 379.000 (348.000), svinj 291.000 (261.000), ovc 57.000 (59.000), koz 16.000 (15 tisoč), perutnine 907.000 (806.000) in čebelnih panjev 62.000

(52.000). Štetje živine za vso državo pa izkazuje nekoliko manj ugodne številke. Po letošnjem januarskem štetju se je v vsej državi naštel: konj 1.063.930 (v l. 1923. 1.034.139), goved 3.869.985 (4.053.110), svinj 2.496.723 (2.577.704), ovc 7.639.258 (7.542.115), koz 1.730.204 (1.681.219) in perutnine 14.195.668 (13.153.670). Število je torej nazadovalo pri govedih in svinjah, dočim je v vseh drugih vrstah napredovalo.

Postopek na paši v obmejnem pasu z Avstrijo. V finančnem ministrstvu je izdelan pravilnik o novem carinskem postopanju pri uvozu in izvozu živine na pašo v obmejnem pasu z Avstrijo. V tem pravilniku, ki je izdelan na podlagi sklenjenih pogodb z Avstrijo, se nahajajo rešitve za vsa mogoča sporna vprašanja, ki se vedno ponavljajo.

Prepoved uvoza lesa v Švico. Švicarska vlada je prepovedala uvoz stavbnega in drugega lesa. Za uvoz je potrebno od sedaj naprej posebno dovoljenje sekcije za uvoz in izvoz zveznega departmana za javno ekonomijo v Bernu. Ta prepoved je bila izdana za to, ker države z nizko valuto preplavljajo švicarski trg z lesom.

Oddaja sadnega drevja v Kostanjevici. V državni drevnici v Kostanjevici se bo oddalo prihodnjo pomlad 2000 (dve tisoč) visokodebelnih jablan od sorte **kanadska reneta**. Cena za izbrano drevo I. kakovosti znaša 15 Din, za drevo II. kakovosti pa 10 Din. Te cene veljajo pa le za manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Imovitim posestnikom se zaračuni drevje za 50 odstotkov dražje. Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu v drevnici v Kostanjevici, ako pride naročnik sam ponje. Za eventuelen omot in dovoz na železnico se računijo lastni stroški. Posestniki, ki reflektirajo na to drevje, naj vložijo prošnjo, ki mora biti po predpisu kolekovana, najkasneje do 1. februarja 1925. na upravo državnih drevnic pri oddelku za kmetijstvo v Ljubljani. Naročbe sprejemajo tudi vsi državni kmetijski uslužbenci, ki jih potem dološljejo upravitelju v Ljubljano.

KMETIJSKE NOVICE.

Tečaji za kletarstvo. V poljedelskem ministrstvu pripravljajo tečaje za kletarstvo. V ta namen je ministrstvo že dovolilo potrebne kredite iz dobička razredne loterije.

Letošnje zimske posetve. Iz poročila o stanju posevkov v naši državi je razvidno, da je bilo v prošlem mesecu t. l.

posejano 435.000 ha zimske pšenice, 58.000 ha zimskega ječmena in 42.000 ha zimske rži.

OCENA KNJIG.

„Vinarstvo“, prvo slovensko knjigo o celokupnem vinogradništvu kot stroki, ki je za velik del naših kmetovalcev življenske važnosti, je izročil tiskarni sv. Cirila v Mariboru, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru, gospod **Andrej Žmavc**. Knjiga bo bogato opremljena z najboljšimi slikami. Ni dvoma, da bodo tako važno delo pozdravili vsi vinarji z velikim veseljem. Prav uporabna bo tudi za vinarske in druge kmetijske šole osebno v Sloveniji, v katerih doslej niso imeli pripravne učne knjige za ta predmet.

Državne trošarine. V založbi „Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo“ v Ljubljani je izšla poljudna razprava o trošarinskih predpisih izpod peresa odličnega strokovnjaka gospoda Maksa Kostanjevca, višjega finančnega svetnika v Ljubljani. Gospodu pisatelju se je v polni meri posrečilo izpolniti težko nalogo, da v poljudni obliki nudi vsakomur pojasnilo v zamotanih trošarinskih predpisih. Posebno vrednost pa ima razprava v tem, da izčrpno pojasnjuje na eni strani pravice, na drugi strani pa dolžnosti, ki jih nalagajo strankam trošarinski predpisi. Knjiga, ki je za svoj obseg in eminentno važnost za gospodarske kroge jako poceni — izvod velja le 10 Din — se dobiva v vseh večjih knjigarnah ter pri založniku Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo. SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjalo se načelnikstva, da pravočasno (t. l. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmet. družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Laško, v nedeljo, 21. decembra 1924. po prvi sv. maši v dvorani nadžupnišča v Laškem;

Trzin-Domžale, v nedeljo, 21. decembra 1924. ob treh popoldne v občinski pisarni v Domžalah.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 266, v M. 2 glav.):		
1 par dobrih konj	15.000 do 20.000	
Voli in krave (prigon v Lj. 160, v M. 178 glav.):		
1 kg žive teže I.	13.50	
1 „ II.	12.50	
1 „ III.	12.—	
1 „ krave, klobasnice	7.— do 9.—	7.50 do 8.50
Teleta (prigon v Lj. 2, v M. 4 glav.):		
1 kg žive teže	16.— do 17.50	
Prasiči (prigon v Lj. 97 glav, v M. 239 glav.):		
1 komad 6—8 tednov stari	200.— 300.—	112.50 do 150.—
1 „ 3—4 mesce	—	300.— do 400.—
1 „ 5—7	—	500.— do 700.—
1 „ 8—10	—	750.— do 900.—
1 „ enoletni	—	1125.— do 1350.—
1 kg žive teže, debeli	14.— do 16.50	15.— do 17.50
1 „ mrtve	—	20.— do 23.75
Kože:		
1 komad konjake kože	—	175.— do 200.—
1 kg goveje kože	—	15.— do 17.50
1 telečje kože	—	25.— do 27.50
1 kg prasičje kože	—	7.— do 10.—
1 gonjega ranja	—	10.— do 15.—
1 „ pšaničje	—	80.— do 12.—

	Ljubljana	Maribor
Perutnina:		
1 komad, pišanec	20.— do 30.—	20.— do 40.—
1 „ kokoš	40.— do 50.—	45.— do 65.—
Mleko, maslo, jajca, sir:		
1 liter mleka	3.— do 3.75	3.50 do 4.—
1 „ smetane	—	14.— do 16.—
1 kg črnega masla	60.— do 70.—	—
1 kg surovega masla	50.—	38.— do 44.—
1 „ bohinjaškega sira	52.—	—
1 „ sirčka	12.—	5.— do 10.—
1 jajce	2.25 do 2.57	2.— do 2.50
Žito in drugo:		
1 q pšenice	390.—	350.— do 400.—
1 „ rži	360.—	400.—
1 „ ječmena	380.—	400.—
1 „ ovs	335.—	370.— do 400.—
1 „ prosa	275.—	450.— do 500.—
1 „ koruze (nove, sušene)	310.—	370.— do 400.—
1 „ ajde	300.—	400.—
1 „ fižola, ribničan	475.—	500.— do 600.—
1 „ fižola prepelčar	475.—	—
1 „ krompirja	150.— do 175.—	100.— do 150.—
Krma:		
1 q sladkega senna	100.—	70.— do 75.—
1 „ kislega senna	75.—	—
1 „ slame	75.—	45.— do 50.—
Kurivo:		
1 m ³ trdih drv	160.— do 220.—	175.— do 200.—
1 „ mehkih	20.— do 150.—	150.— do 175.—